

Til: Steigen eldreråd

Bruker- og pårørendeutvalg i Steigen

Steigen Pensjonistforening innledet denne saken 12. mars 2018. Saken har vandret gjennom formannskap, kommunestyre, helsetjenesten, eldrerådet og kontrollutvalget. Den har vært 2 ganger i spørretimen.

Da hensikten ikke ble oppnådd til tross for solid argumentasjon og dokumentasjon, ble saken sendt Fylkesmannen. Fylkesmannens svar foreligger den 15. februar 2019. Fylkesmannen viser til helse- og omsorgstjenesteloven som pålegger kommuner å etablere systemer for pasient- og brukerinnflytelse.

Fylkesmannen uttaler blant annet:

I kvalitetsreformen for eldre, Meld.St. 15 (2017-2018) "Leve hele livet" fremgår det hva sentrale myndigheter ønsker at kommunene skal ha fokus på fremover. I denne reformen er pårørendeinvolvering et satsningsområde.

Pensjonistforeningen finner ingen "systemer" som innfrir lovens krav.

Vår siste korrespondanse med kommunen er vårt brev datert 26.11. 2018, og svaret er datert 06.12.2018. Der sier helse- og omsorgsleder at det ikke er kapasitet til nye omfattende oppgaver akkurat nå.

Vi anser ikke opprettelse av et utvalg som en omfattende oppgave, Vi står overfor *omfattende oppgaver* i forbindelse med "Leve hele livet". Da skal "systemer" for pasient- og brukerinnflytelse, pårørendes erfaringer, informasjon og medvirkning være på plass. Det er en forsømmelse at ikke at bruker- og pårørendeutvalg ikke er etablert når så omfattende oppgaver venter.

Vi ber Eldrerådet fremme denne saken ved en uttalelse til Steigen kommune

Steigen Pensjonistforening

Anne Markussen

Anne Markussen

Vedlegg:

- brev til helse. og omsorgsleder 26.11.2018
- svar fra helse- og omsorgsleder 06.12.2018
- sitat fra Veileder for pårørendeinvolvering

Pensjonistforbundet

Steigen Pensjonistforening

Dato: 26. november 2018

Til: helse- og omsorgsleder Nina Haugli

Kopi: kommunestyret

Opprettelse av bruker- og pårørendeutvalg

Saken har versert fra mars d.å. i brev fra pensjonistforeningen til kommunen. Det har vært stilt spørsmål i spørretimen, og vært oppe i kontrollutvalget.

Legger ved vår korrespondanse til kommunen, brev datert 12. mars, 7. september og 18. oktober. Brevet 18. oktober hadde som vedlegg et forslag til Vedtekter for bruker- og pårørendeutvalg. Foreningen har ikke mottatt svar på dette.

Saken er blitt enda mer aktuell ved:

Meld. St. 15 (2017–2018)

Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre

Tilråding fra Helse- og omsorgsdepartementet 4. mai 2018, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Solberg)

Melding til Stortinget

Reformen Leve hele livet skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene.

Reformen bygger på hva ansatte, eldre, pårørende, frivillige, forskere og ledere har sett fungere i praksis.

Reformen vil starte 1. januar og vare i fem år, med ulike faser for planlegging, gjennomføring og evaluering.

Sitatene fra Stortingsmeldingen bekrefter forsett og formål i helsedirektoratets Veileder for pårørendee involvering.

Plikt til pårørendee involvering og støtte på tjenestenivå:

Kommunene har i dag en plikt til å sørge for at representanter for pasienter og brukere blir hørt ved utformingen av kommunens helse- og omsorgstjeneste.

Bruker- og pårørendeutvalg blir så sterkt anbefalt av myndighetene som verktøy, så vi forstår ikke at en sak som denne ikke blir anerkjent, at man ikke ser både behov og fordeler dette vil føre med seg. Dette arbeidet skal foregå over flere år.

Brukere/ pårørende, og innbyggere generelt har krav på metodisk, forutsigbart innsyn og medvirkning i en langvarig og betydningsfull prosess som vil berøre de aller fleste. Etter så lang tid uten resultat tar vi nå dette opp igjen for siste gang.

Et utvalg burde være på plass innen utgangen av året. Pensjonistforeningen har behov for svar på dette snarest.

Steigen Pensjonistforening

Anne Markussen

Steigen Pensjonistforening
v/ leder Anne Markussen
Engeløyveien 453
8289 ENGELØYA

LEINESFJORD, 06.12.2018

<i>Saksnr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Gradering</i>	<i>Avd/Sek/Saksb</i>	<i>Deres ref.</i>
18/270-9	038		STT//NH	

OPPRETTELSE AV BRUKER- OG PÅRØRENDEUTVALG

Det vises til brev 7. september, 18. oktober og 26. november, som alle er henvendelser om at Steigen kommune oppfordres til å etablere et bruker- og pårørendeutvalg. I tillegg til disse henvendelsene, tok Pensjonistpartiet opp spørsmålet i Kommunestyrets spørretime den 25. april i år.

I svarbrev til Steigen pensjonistforening, ref. 18/270-3, datert den 24.05., blir svaret til Steigen pensjonistparti referert.

Det er forståelig at det er ønske om å få på plass et bruker- og pårørendeutvalg i kommunen. Det har fra tjenestene sin side, vært prøvd å få til systematisk samarbeid, slik det vises til i svarbrev og svar i spørretimen i Kommunestyret. Det var påmeldt deltakere til Samhandlingskonferansen i Svolvær slik det er vist til. Der ble det dessverre forfall på grunn av sykdom og annet lovlig forfall, så bare en deltaker fikk møtt opp.

Det er gjennomført ett konkret tiltak i forhold til informasjonsutveksling og medvirkning for alle inneliggende pasienter og deres nærmeste pårørende på Steigentunet og leietakere i omsorgsboligene der. Dette er i tråd med krav i Pasientrettighetsloven kapittel 3 Rett til medvirkning og informasjon.

Videre arbeid med å opprette et bruker- og pårørendeutvalg har ikke latt seg gjøre så langt, og det er fordi det ikke er kapasitet til å ta fatt på nye, omfattende oppgaver akkurat nå. Allerede igangsatte tiltak og annet lovpålagt arbeid blir prioritert, og opprettelsen av nytt utvalg må vente.

Med vennlig hilsen
Steigen kommune

Nina Haugli
Helse og omsorgsleder

Postadresse:
Rådhuset
8281 LEINESFJORD

Besøksadresse:
Leinesfjord
LEINESFJORD

Telefon:
Telefaks:

Sitat fra Veileder for pårørendeinvolvering:

// Kommuner og helseforetak skal ha systemer for pårørendeinvolvering på flere nivåer.

Helse- og omsorgstjenesten skal ha systemer og rutiner som legger til rette for informasjon, samtale og dialog med pårørende. Dette gjelder enten pårørende har rollen som informasjonskilde, representant for pasienten/brukeren, omsorgsgiver eller støtte for pasienten/brukeren, eller pårørende er berørt og har egne behov for støtte. Rammer og muligheter for dialog med den enkelte pårørende er ledelsens ansvar og må kommuniseres til pasienter, brukere og pårørende.

Helseforetak og kommuner har også plikt til å etablere systemer for innhenting av pårørendes erfaringer og synspunkter på ulike nivå, og gjøre bruk av disse erfaringene i sitt forbedringsarbeid.

Pårørende kan ha verdifull informasjon til bruk i arbeidet med kvalitetsforbedring og tjenesteutvikling.

Involvering av pårørende på tjenestenivå kan for eksempel skje gjennom:

- Etablering av bruker- og pårørendeutvalg
- Åpne allmøter for alle pasienter/brukere og pårørende, avdelingsmøter, osv.
- Temavise arbeidsgrupper eller lignende med representasjon av pasienter/brukere og pårørende
- Systematisk innsamling av informasjon om brukeropplevd kvalitet gjennom pasient, bruker- eller pårørendeundersøkelser
- Forslagskasse, gjennomgang av klager, tilbakemeldingsskjema, mm

Et bruker- og pårørendeutvalg på tjenestenivå i kommunen kan gi en fast, stabil og kjent arena på det enkelte tjenestested med mulighet for brukere og pårørende til å fremme saker. Utvalget kan bidra til åpenhet, tillit og felles forståelse mellom brukere/pårørende, ansatte og ledelse, bedre samarbeid og kvalitet og forbedringsarbeid, trivselstiltak, med mer. Egne brukerutvalg for ungdom kan være hensiktsmessig.

Ved opprettelsen av et bruker- og pårørendeutvalg, bør man være bevisst på hvilke brukere som ikke er representert og hvilke stemmer som derfor ikke blir hørt // (Uthevet av oss)

Pensjonistforeningen kan ikke finne at det er foretatt noe som tilfredsstiller kriteriene for informasjon, samtale og dialog med pårørende slik som lov og forskrift beskriver. Et bruker- og pårørendeutvalg opprettet på tjenestenivå vil være det beste alternativ da man slik vil oppnå direkte toveis kommunikasjon, der man med faste / regelbundne møter etablerer rutiner for informasjon og medvirkning.

Rammer og muligheter for dialog med den enkelte pårørende er ledelsens ansvar og må kommuniseres til pasienter, brukere og pårørende. (Sitat)